

Jaarverslag 2020

NV Fryslân Miljeu

Leeuwarden, 20 mei 2021

samen halen we alles eruit

Inhoudsopgave

Aanbieding jaarverslag	5
Bericht van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering	5
Samenstelling van de Raad van Commissarissen in 2020	7
Bestuursverslag	8
Juridische structuur Fryslân Miljeu	22
Jaarrekening	23
Geconsolideerde balans voor winstbestemming per 31 december 2020	24
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020	26
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020	27
Algemeen en waarderingsgrondslagen	28
Grondslagen voor de consolidatie	29
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020	34
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020	37
Vennootschappelijke balans voor winstbestemming per 31 december 2020	40
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2020	42
Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2020	43
Voorstel tot winstbestemming van het resultaat over het boekjaar 2020	47
Resultaatbestemming voorgaand boekjaar	47
Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2020	49
Overige toelichtingen	49
Overige gegevens	51
Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat	51
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	52

Bericht van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering

Jaarrekening

Hierbij bieden wij u aan het jaarverslag van NV Fryslân Miljeu over 2020 en het jaarverslag 2020 van de regio-BV waaraan uw letteraandelen verbonden zijn. Onze raad heeft de jaarverslagen 2020 in de vergadering van 20 mei 2021 besproken. Overeenkomstig het voorstel van het bestuur stellen wij u voor dit jaarverslag van NV Fryslân Miljeu vast te stellen en goedkeuring te verlenen aan het voorgenomen besluit tot vaststelling van het jaarverslag 2020 van de betreffende regio-BV. Verder stellen wij u voor décharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde bestuur en aan de commissarissen voor het door hen uitgeoefende toezicht in 2020.

Toezicht

In deze terugblik op en verantwoording van ons toezicht staan wij in de eerste plaats stil bij de coronacrisis waar we vanaf begin 2020 mee te maken hebben. De impact van de landelijke coronamaatregelen was en is groot. Belangrijk in dit verband is dat de bedrijven die zich bezighouden met het inzamelen, vervoeren en verwerken van afval, door de rijksoverheid als vitaal zijn aangemerkt. Ook Fryslân Miljeu behoort tot deze sector. We zijn blij te kunnen constateren dat ons bedrijf er in geslaagd is om met inachtneming van de geldende maatregelen, haar taken adequaat en zonder grote problemen te kunnen blijven uitvoeren.

De raad van commissarissen heeft in het verslagjaar zes keer vergaderd. Vanwege het coronavirus en de in verband daarmee getroffen maatregelen zijn deze vergaderingen grotendeels langs digitale weg gehouden. Hoewel duidelijk zal zijn dat fysieke vergaderingen verreweg onze voorkeur hebben, zijn de digitale vergaderingen wel een werkbaar alternatief gebleken.

Vast terugkerend onderwerp van bespreking zijn de stukken die in het kader van de planning- en controlcyclus door het bestuur aan onze raad worden voorgelegd. Na bespreking daarvan met het bestuur hebben wij het jaarplan 2020 en de managementrapportages over respectievelijk de eerste vier maanden en de eerste acht maanden van 2020 vastgesteld.

In de meivergadering zijn de jaarverslagen van NV Fryslân Miljeu en haar dochterbedrijven over 2019 behandeld. De accountant heeft in deze vergadering een toelichting gegeven op de bevindingen van de controlewerkzaamheden en op het daarover door Deloitte Accountants uitgebrachte accountantsverslag. Op basis van deze bespreking en het accountantsverslag hebben wij, overeenkomstig het voorstel van het bestuur, de jaarstukken met een positief advies aan de algemene vergadering aangeboden. Uw vergadering heeft de betreffende stukken vervolgens vastgesteld en de vereiste goedkeuring verleend in de aandeelhoudersvergadering van 26 juni 2020.

Een belangrijk onderwerp van bespreking in het afgelopen jaar was de strategie van Omrin voor de periode 2021-2024. In een eerste strategiebijeenkomst in juni is als onderdeel van de SWOT-analyse uitgebreid van gedachten gewisseld over de sterktes, zwaktes, bedreigingen en kansen van ons bedrijf. Vervolgens zijn de strategische uitgangspunten en de strategische vraagstukken uitgebreid aan bod gekomen. In september is een tweede strategiebijeenkomst gehouden, waarin bespreking van het concept-strategiedocument centraal stond.

In november heeft onze raad het strategiedocument Omrin 2021-2024 vastgesteld. Met deze vaststelling onderstrepen wij het onderscheidend vermogen van Omrin: enerzijds door haar unieke concept van een geïntegreerd ketenmodel met als leidend motto 'bronscheiden waar het moet, nascheiden waar het kan' en anderzijds door de proactieve rol van Omrin in de circulaire transitie. Dat de meerwaarde van Omrin breed wordt gedeeld, blijkt uit de reacties van onze aandeelhouders tijdens het strategietraject en uit de inbreng in de twee strategiebijeenkomsten met de aandeelhouders. De mede op basis hiervan in het definitieve strategiedocument verwoorde strategische koers en uitgangspunten van Omrin voor de komende jaren, worden unaniem door onze (samenwerkende) gemeenten ondersteund.

In het verslagjaar hebben wij regelmatig met het bestuur van gedachten gewisseld over de voor Fryslân Miljeu relevante (bedrijfs)ontwikkelingen als het gaat om de samenwerking met onze klantgemeenten/aandeelhouders op inzamel- en reinigingsgebied. De meerwaarde van ons bedrijf in deze publieke samenwerking blijkt ook voor andere gemeenten een interessante optie te zijn, zo is het afgelopen jaar gebleken. Wij volgen deze ontwikkelingen met grote belangstelling.

In september 2020 was het mogelijk om het jaarlijkse informeel overleg tussen de leden van de ondernemingsraad en de leden van onze raad met inachtneming van de geldende maatregelen in fysieke vorm te laten plaatvinden. De groepsgewijze opzet van dit overleg maakte ook deze keer een constructieve bespreking mogelijk van aandachtspunten die vanuit de onderneming worden aangedragen. Het overleg is door alle betrokkenen als waardevol ervaren en bevestigde ook nu weer de breed onderschreven toegankelijke en transparante werkverhouding tussen de bestuurder en de ondernemingsraad.

Samenstelling

Per 1 juli 2020 eindigde de eerste benoemingstermijn van vier jaar van de heer Veenhouwer en van mevrouw Van der Werff als leden van onze raad. Overeenkomstig de voordracht van de houders van aandelen serie C respectievelijk van de houders van aandelen serie E heeft de algemene vergadering op 26 juni 2020 ingestemd met herbenoeming van beide commissarissen voor een tweede aansluitende periode van vier jaar.

Ten slotte

De strategie van ons bedrijf zoals die voor de komende vier jaren is vastgesteld en de financieel gezonde bedrijfsvoering van onze onderneming geven veel vertrouwen voor de toekomst. Onze dank en complimenten gaan uit naar de directie en de medewerkers die zich het afgelopen jaar hebben ingespannen om ieder vanuit hun eigen rol een bijdrage aan de verdere ontwikkeling van Fryslân Miljeu aan te leveren.

Namens de Raad van Commissarissen,
Leeuwarden, 20 mei 2021
G. Gerbrandy, president-commissaris

Samenstelling van de Raad van Commissarissen in 2020

G. Gerbrandy	president-commissaris, benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig de voordracht van de Raad van Commissarissen, lid sinds 1 juli 2019
Th.R. Piersma	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie A, lid sinds 1 juli 2013, herbenoemd per 1 juli 2017
P. Stoelwinder	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie B, lid sinds 1 juli 2017
J.H. Veenhouwer	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie C, lid sinds 1 juli 2016, herbenoemd per 1 juli 2020
mw. M.H.M. van der Werff	benoemd door de Algemene Vergadering overeenkomstig een daartoe bindende voordracht van de houders van aandelen serie E, lid sinds 1 juli 2016, herbenoemd per 1 juli 2020

Bestuursverslag

Inleiding

We kijken terug op een verslagjaar waarin het coronavirus grote impact op de samenleving heeft gehad. Als we ons beperken tot de gevolgen van de coronacrisis voor Fryslân Miljeu, heeft ook ons bedrijf te maken gehad met de nodige effecten maar kon onze bedrijfsvoering - met inachtneming van de geldende beperkingen - zonder grote problemen worden gecontinueerd. Daarvoor verdienen vooral onze medewerkers in de uitvoering en hun leidinggevenden een compliment, te meer omdat sprake was van een aanzienlijke toename van de hoeveelheid ingezameld huishoudelijk restafval en gft-afval omdat veel mensen in het afgelopen jaar hebben thuisgewerkt en thuis waren. De strategie van Omrin voor de komende jaren vormde in het afgelopen jaar een rode draad in onze overlegstructuren en heeft uiteindelijk geresulteerd in de vaststelling van de strategische koers 2021-2024. We zijn trots op de manier waarop het strategietraject is doorlopen en op het breed gedragen resultaat daarvan.

Externe ontwikkelingen

De grote impact van de coronacrisis ging in het afgelopen jaar ook niet voorbij aan de afval- en recyclingmarkt. Bij het van kracht worden van de eerste coronamaatregelen in maart van het afgelopen jaar is de afvalsector door de rijksoverheid als vitaal aangemerkt. Voor de tot deze sector behorende bedrijven geldt dat de bezetting en het blijven functioneren zoveel mogelijk gegarandeerd moeten worden. Om daaraan te kunnen voldoen moesten bij de betrokken bedrijven de nodige maatregelen worden getroffen om verspreiding van het coronavirus zoveel mogelijk te voorkomen en tegelijkertijd maximale bedrijfscontinuïteit te kunnen waarborgen. De effecten van de coronacrisis werden onder meer zichtbaar door afnemende en wegvallende vraag naar gerecyclede kunststoffen, glas, papier, textiel en metalen door problemen op de afzetmarkt. De olieprijs daalde fors, met als gevolg dat bedrijven uit financiële overwegingen massaal kozen voor nieuwe (virgin) plastics als grondstoffen in plaats van gerecyclede kunststoffen. Tegelijkertijd was sprake van een forse toename van aanbod aan particulier huishoudelijk afval op de milieustraten overal in ons land, met lange wachtrijen en grote druk op de werkzaamheden in combinatie met de coronabeperkende maatregelen op deze locaties tot gevolg. De rijksoverheid gaf voor calamiteuze situaties in het afvalbeheer ruimte voor het verwerken van afvalstromen in afwijking van de in het Landelijk Afvalbeheerplan opgenomen minimumstandaard.

In het 'Rijksbrede programma circulaire economie' wordt de transitie geschetst naar een vóór 2050 te realiseren circulaire economie in Nederland, met als tussendoelstelling 50% minder gebruik van primaire grondstoffen in 2030. In lijn daarmee heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in juli de Tweede Kamer geïnformeerd over de voorgenomen beleidsmaatregelen voor het circulair maken van de verpakkingsketen. Waar het Europese recyclingdoel voor alle verpakkingen samen op 70% in 2030 is gesteld, geldt voor Nederland een recyclingdoel van 70% in 2021 dat oploopt tot 74% in 2025. Per verpakkingsoort (glas, kunststof, papier/karton, metaal en hout) gelden aparte recyclingdoelstellingen. Deze recyclingdoelstellingen zullen als handhaafbare normen voor producenten in het Verpakkingenbesluit worden opgenomen.

Naast de recyclingdoelstellingen wordt door de staatssecretaris circulaire doelstellingen geïntroduceerd: doelstellingen voor recycling en hergebruik van verpakkingen samen. Voor alle verpakkingen stelt de staatssecretaris deze circulaire doelstelling op 71% in 2021. De staatssecretaris onderkent de verslechterde concurrentiepositie van gerecyclede kunststoffen ten opzichte van de in prijs gedaalde virgin plastics en de moeizame afzet van recycklaat door recyclingbedrijven, maar benadrukt vast te blijven houden aan de gestelde doelen en een ambitieus verpakkingenbeleid. De wijze waarop het aandeel recycklaat in plastics kan worden vergroot, bijvoorbeeld door de invoering van een verplicht minimumpercentage aan secundaire grondstoffen, is onderwerp van onderzoek. Naast het vergroten van de hoeveelheid ingezamelde kunststoffen wordt ook ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van de ingezamelde kunststoffen en de verwerking daarvan.

De afspraken zoals die zijn vastgelegd in de Ketenovereenkomst Verpakkingen 2020-2029 zijn leidend voor de wijze waarop door de hierbij betrokken partijen - het Afvalfonds Verpakkingen namens het verpakkend bedrijfsleven, het ministerie van IenW en de VNG namens de gemeenten - invulling wordt gegeven aan het sluiten van de circulaire keten voor kunststof verpakkingen en drankenkartons. Op grond van deze Ketenovereenkomst hebben de gemeenten keuzevrijheid als het gaat om hun rol in de keten van inzameling tot en met recycling van kunststof verpakkingen en drankenkartons. De gemeentelijke verantwoordelijkheid kan worden beperkt tot brongescheiden inzameling (het bronscheidingsmodel) of tot het laten nascheiden van het huishoudelijk restafval (het nascheidingsmodel) met bijbehorende inzamelvergoeding, als alternatief voor het bestaande ketenregiemodel. In laatstgenoemd model zijn gemeenten verantwoordelijk voor de keten van kunststof verpakkingsafval vanaf de inzameling tot en met recycling en wordt daarvoor een ketenvergoeding betaald. In het nascheidingsmodel levert de gemeente haar restafval aan bij een door het Afvalfonds namens het verpakkend bedrijfsleven gecontracteerde nascheider die zorgdraagt voor nascheiding van het kunststof verpakkingsafval. Deze nascheider kan als samenwerkingsverband van gemeenten uitvoering geven aan één of meer van de activiteiten opslag, overslag, transport, sortering, vermarkting en recycling, naast haar nascheidingstaak.

Andere voor Omrin en onze aandeelhouders relevante beleidsontwikkelingen in het verslagjaar waren:

- het per 1 juli 2020 van kracht geworden Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen. Op grond van dit besluit zijn gemeenten wettelijk verplicht om gft, papier, metaal, kunststof, glas en elektronische apparatuur gescheiden in te zamelen. Dit betekent niet dat deze componenten allemaal huis-aan-huis moeten worden ingezameld, maar er mag bijvoorbeeld ook worden gekozen voor een brengvoorziening op milieustraten. Voor het gescheiden inzamelen van kunststoffen, metaal en glas staat het de gemeenten vrij te kiezen tussen bronscheiding en nascheiding, mits nascheiding een qua hergebruik/recycling vergelijkbaar resultaat als bronscheiding oplevert.
- het implementeren van een wettelijke grondslag op grond waarvan (bij nader uit te werken regeling) gemeenten afvalstoffen gescheiden kunnen inzamelen die in aard en samenstelling vergelijkbaar zijn met huishoudelijk afval en afkomstig zijn van scholen en andere maatschappelijke organisaties.
- het besluit van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in april 2020 tot het invoeren van statiegeld op kleine plastic flessen per 1 juli 2021 en het vastleggen van een 90%-norm voor gescheiden inzameling van plastic flessen. Hiertoe is besloten naar aanleiding van de monitoringsresultaten waaruit blijkt dat te weinig voortgang wordt geboekt met het verminderen van het aantal plastic flesjes in het zwerfafval.

Strategische koers Omrin 2021-2024

Omdat 2020 het laatste jaar was waarop de eerder vastgestelde strategische koers 2017-2020 van Omrin van toepassing was, is in het verslagjaar een uitgebreid traject doorlopen met als doel het vaststellen van de strategie van Omrin voor de periode 2021-2024. Wij hebben daarbij gebruik gemaakt van de diensten van adviesbureau ADL. Dit is gebeurd door middel van interne en externe strategische analyses, discussie over strategische vragen en het onderscheidend vermogen van Omrin, het bespreken van strategische uitgangspunten en doelen voor de komende jaren en tenslotte de bespreking van het concept-strategiedocument. Deze stappen zijn gezet in nauwe samenwerking met de belangrijkste stakeholders van ons bedrijf: de raad van commissarissen van NV Fryslân Miljeu, de (vertegenwoordigers van de) aandeelhouders van NV Fryslân Miljeu, de ambtelijke contactpersonen, onze bedrijfsdirecteuren en het management en de ondernemingsraad. Eind 2020 is het strategietraject afgerond met de vaststelling van de strategie 2021-2024 van Omrin.

Vanuit onze purpose - het bouwen van circulaire (afval)ketens voor het welzijn van volgende generaties - wordt het bestaansrecht van Omrin en onze leidraad bij alles wat er in ons bedrijf gebeurt als volgt verwoord in:

- onze missie: het afvalbeleid van gemeenten uitvoeren via inzameling, verwerking en valorisatie van huishoudelijk afval op de meest duurzame wijze; en in
- onze visie:
  - innovatieve, meest duurzame afvalinzamelaar en verwerker (80% hergebruik in 2024) met een top-3 laag nettotarief en aantoonbare maatschappelijke meerwaarde;
  - regisseur van impactvolle circulaire ecosystemen;
  - aantrekkelijke werkgever.

Als publiek bedrijf blijven we bouwen aan onderscheidend vermogen met ons unieke concept. Dit concept is gericht op het maximaliseren van hergebruik - 'bronscheiden waar het moet, nascheiden waar het kan' - in een geïntegreerd ketenmodel, met keuzevrijheid voor onze aandeelhoudende (klant)gemeenten in het te kiezen beleid, waardoor een optimale balans in de afvaldriehoek tarief/milieurendement/serviceniveau kan worden gerealiseerd. Daarnaast staat in dit concept centraal het versterken van onze proactieve rol in de transitie naar een circulaire economie (samenwerking met ketenpartners, het bouwen van ecosystemen en het participeren in communities). We geven dit vanuit een integrale circulaire visie invulling, waarbij naast het sluiten van grondstofketens en de productie van duurzame energie ook biodiversiteit en inclusiviteit belangrijke pijlers onder ons concept zijn. Hierbij hanteren we de volgende strategische uitgangspunten:

- Omrin kiest voor een publiek profiel
- Omrin is en blijft als totaaloplosser de gehele afvalketen van huishoudelijk restafval bestrijken
- Omrin neemt de regierol in de transitie naar een circulaire economie
- Omrin verricht commerciële activiteiten ter ondersteuning c.q. versterking van de nutstaken
- Omrin zoekt de balans tussen circulaire bedrijfsvoering, service en kosten
- Omrin voert een financieel solide beleid
- Omrin is een aantrekkelijke werkgever
- Omrin zorgt voor meerwaarde voor de omgeving.

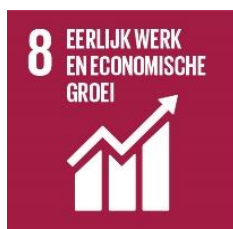
Bij het uitvoeren van de strategie 2021-2024 staan de volgende doelen centraal:

- a. we gaan voor tevreden klanten: goede service, lage kosten en uitstekende dienstverlening
- b. we zetten in op het maximaal terugwinnen van grondstoffen en duurzame energie uit afval: door innovatie, door verbetering van voor- en nascheiding en door het aangaan van nieuwe samenwerkingen
- c. we gaan voor circulaire bedrijfsvoering: volledig duurzaam transport, meer biodiversiteit op onze bedrijfslocaties en circulaire inkoop
- d. we handelen overeenkomstig onze kernwaarden: innovatief, klantgericht, verantwoordelijk, verbindend en professioneel
- e. we gaan voor een optimale benutting van onze installaties.

Duurzame prestaties

De zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's: sustainable development goals) die zijn vastgesteld door de Verenigde Naties, vormen het internationale kompas voor de toekomst. Deze doelen moeten ervoor zorgen dat onze wereld in 2030 een eerlijke, gezonde en veilige plek is om te leven. Ook Omrin wil binnen de mogelijkheden die het heeft, actief aan deze doelen bijdragen en heeft zich met name verbonden aan de volgende SDG's:

- betaalbare en duurzame energie
- eerlijk werk en economische groei
- industrie, innovatie en infrastructuur
- duurzame steden en gemeenschappen
- verantwoorde consumptie en productie
- leven in het water
- leven op het land
- partnerschappen om doelstellingen te bereiken.

De verkiezing van Omrin tot duurzaamste bedrijf van Nederland eind 2019 was een mooie erkenning voor onze duurzame prestaties. Nadat Omrin in 2018 tot de drie geselecteerde finalisten behoorde voor de Koning Willem I Plaquette voor Duurzaam Ondernemerschap, werd het afgelopen jaar een gooi gedaan naar de Koning Willem I Prijs voor bedrijven in de sector MKB. We zijn uiteindelijk geselecteerd als een van de twaalf genomineerden. Hoewel we voor deze prijs niet als finalist werden gekozen, mogen we trots zijn op de door de jury geroemde wijze waarop Omrin samenwerkt, verbindt, innoveert en vooruitloopt bij het realiseren van een circulaire economie en een inclusieve samenleving.

Na de start in 2019 van het programma 'Friesland 100% zwerfafvalvrij' in samenwerking tussen de Stichting Nederland Schoon, de Vereniging Circulair Friesland, de Friese Milieufederatie, de Friese gemeenten en Omrin, is in het najaar van 2020 de balans opgemaakt.

In vervolg op de aftrap met een pilot in de gemeente Heerenveen is het terugdringen van de hoeveelheid zwerfafval in Friesland breed uitgerold en met de inzet van gemeenten, ondernemers, inwoners, scholen en verenigingen op verschillende manieren vormgegeven, onder andere door het werken met 'adoptiegebieden'. Zo zijn 1.750 schoongebieden aangemaakt met een totale oppervlakte van 9.000 voetbalvelden. Op die manier zijn we er met elkaar in geslaagd om in een jaar tijd de hoeveelheid zwerfafval in onze provincie met 19% te verminderen. Het project krijgt een verder vervolg.

De Himmelwiken die al jarenlang in samenwerking met basisscholen in diverse gemeenten worden georganiseerd en waarbij de leerlingen hun bijdrage leveren aan het opruimen van zwerfafval, konden het afgelopen jaar als gevolg van de coronamaatregelen niet op de gebruikelijke manier worden gehouden. In plaats daarvan hebben we de website omgebouwd tot een interactief platform met een zwerfafvalchallenge, een afvalquiz, etc. Dit leverde een hoge respons op.

In 2020 is 72,9% van het huishoudelijk afval van de Omrin-gemeenten gescheiden (in 2019 was dat 71,7%; deze percentages zijn gebaseerd op de cijfers van bronscheiding in de Friese gemeenten en de cijfers van nascheiding van alle gemeenten die hun afval door Afvalsturing Friesland laten nascheiden). Scheiding aan de bron krijgt invulling door het separaat inzamelen van de deelstromen gft-afval, oud papier, verpakkingsglas en textiel en door scheiding van het door burgers op de milieustraten aangeleverd grof huishoudelijk afval in herbruikbare en recyclebare deelstromen. In het afgelopen jaar is op vier milieustraten van start gegaan met de separate inzameling van tapijt (Gorredijk, Oosterwolde, Buitenpost en Leeuwarden). Over 2020 is op de milieustraten in Buitenpost, Damwoude, Franeker, Gorredijk, Grou, Heerenveen, Leeuwarden, Oosterwolde, Stiens en Terschelling een scheidingsresultaat van in totaal gemiddeld 90,5% gerealiseerd. De hoeveelheid na bron- en nascheiding resterend brandbaar residu bedroeg in 2020 117 kilogram per inwoner (2019: 117 kilogram per inwoner).

Een groot gedeelte van het rijdend materieel waarmee Fryslân Miljeu de inzamel- en reinigingswerkzaamheden uitvoert maakt gebruik van fossielvrije brandstof in de vorm van groengas dat door Omrin uit afval wordt geproduceerd. Zodra wagens moeten worden vervangen of uitgebreid, wordt in plaats van fossiele diesel gekozen voor duurzame brandstof. Overeenkomstig onze strategische doelen streven wij ernaar om ons complete wagenpark uiteindelijk volledig fossielvrij te laten rijden door gebruik te maken van groengas, groene stroom of blauwe diesel.

Zoals eerder aangegeven zien wij ook biodiversiteit als een belangrijke pijler van onze integrale circulaire aanpak. Met de vaststelling van de strategie 2021-2024 voor Omrin is dit expliciet bevestigd. In 2020 hebben we hier onder andere invulling aan gegeven bij de uitbreiding van het parkeerterrein bij ons hoofdkantoor in Leeuwarden. Aangrenzend aan het parkeerterrein is een parkachtig terrein ingericht met bijpassend beplantingsplan voor bomen, struiken en bloemmengsels. Er zijn op zo natuurlijke mogelijke wijze oude materialen zoals betonnen buizen ingepast voor broedplekken en er zijn bijenhôtels geplaatst.

Dienstverlening

Centraal in de dienstverlening van Fryslân Miljeu aan haar aandeelhoudende gemeenten staat de inzameling van het huishoudelijk afval met het ons ter beschikking staande inzamelmaterieel en de inzet van onze medewerkers. Daarvoor worden dienstverleningsovereenkomsten met de gemeenten gesloten waarin afspraken worden gemaakt over de te leveren prestaties en vergoedingen en het vereiste kwaliteitsniveau.

Het zijn de gemeenten die bepalen hoe de afvalinzameling op hun grondgebied moet worden uitgevoerd en welk inzamelsysteem daarvoor moet worden ingezet. Dit gebeurt in nauw overleg met ons bedrijf en met gebruikmaking van onze kennis en expertise, waarbij het realiseren van de VANG-doelstellingen het leidend perspectief is. Gemeenten vertalen de VANG-ambities in hun gemeentelijk afval- of grondstoffenbeleidsplan. Daarin wordt, naast de kwantitatieve streefgetallen (tenminste 75% scheiding van het huishoudelijk afval en maximaal 100 kilogram huishoudelijk restafval per inwoner per jaar in 2020, met als landelijke stip aan de horizon maximaal 30 kilogram in 2025), steeds meer nadruk gelegd op de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde deelstromen. Wij streven er naar dat de dienstverlening door ons bedrijf zo goed mogelijk wordt afgestemd op het wensenpakket van onze gemeenten.

Met de toetreding van de gemeente Westerwolde begin 2020 tot NV Fryslân Miljeu, voeren wij de afvalinzameling in vijftien gemeenten uit (na de recente samenvoeging van de gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum tot de nieuwe gemeente Eemsdelta). Vanwege een nog niet afgelopen inzamelcontract hebben wij de afvalinzameling in Westerwolde in 2020 uitgevoerd in het gedeelte dat voorheen tot de gemeente Bellingwedde behoorde. Vanaf 2021 voeren wij de afvalinzameling in de gehele gemeente Westerwolde uit. In de gemeente Het Hogeland (ontstaan door samenvoeging van de voormalige gemeenten Bedum, De Marne, Eemsmond en Winsum) hebben wij de inzameling van het huishoudelijk afval tot en met 2020 in het deelgebied 'De Marne/Eemsmond' uitgevoerd. Het Hogeland heeft besloten om met ingang van 2021 de regie over en de opdracht tot inzameling in haar gehele grondgebied aan Fryslân Miljeu op te dragen. Dit met de afspraak dat Fryslân Miljeu gebruik maakt van de Milieudienst Groningen voor de afvalinzameling in het deelgebied 'Bedum/Winsum'.

Gedurende het afgelopen jaar is veel aandacht uitgegaan naar de (voorgenomen) vervanging van inzamelcontainers in diverse gemeenten. Dit vergt veel voorbereiding en bij het daadwerkelijk omzetten veel inzet, deels in combinatie met aanpassing van het inzamelmaterieel. In de gemeenten Heerenveen, Opsterland en Ooststellingwerf zijn circa 40.000 nieuwe, van gerecycled kunststof gemaakte DU-containers uitgezet voor de inzameling van het oud papier in deze gemeenten. Deze containers worden met behulp van het diamond-beladingsysteem geledigd.

De gemeente Leeuwarden heeft het afgelopen jaar besloten tot vervanging van circa 15.000 minicontainers voor de inzameling van oud papier. Dit zal in 2021 worden uitgevoerd. Door de gemeente Noardeast-Fryslân is opdracht aan Fryslân Miljeu gegeven om in 2021 zo'n 32.000 minicontainers voor restafval en gft-afval te vervangen. Vanwege de onderlinge gemeentelijke samenwerking omvat deze opdracht ook de vervanging van 15.000 minicontainers in de gemeente Dantumadiel. In de gemeente Het Hogeland zijn circa 40.000 minicontainers voor restafval en voor gft-afval vervangen door nieuwe circulaire diamond-containers met chip. Daarmee was deze gemeente tijdig klaar voor de overstap per 2021 naar afvalinzameling op basis van diftar, waarbij Het Hogeland heeft gekozen voor een vast bedrag plus een tarief per kilogram aangeboden restafval en een bedrag per aangeboden container restafval. In het najaar zijn circa 30.000 nieuwe, van gerecycled kunststof gemaakte diamond-containers voor restafval en gft-afval uitgezet in (toen nog) de gemeenten Appingedam en Delfzijl. De oude grijze containers worden na reiniging ingezet voor de inzameling van het oud papier. In de gemeente Westerwolde zijn de voorbereidingen gestart voor het vervangen van zo'n 20.000 minicontainers voor restafval en gft-afval, eveneens door circulaire diamond-containers met chip. Deze vervanging vindt plaats in het voorjaar van 2021.

In de binnenring van de stad Leeuwarden is de routeinzameling aangepast door de overstap van duobelading naar alternerende inzameling door middel van achterladers die op groengas rijden en een elektrische belading hebben. Op deze manier wordt zowel de milieubelasting als geluidbelasting voor de stadbewoners en voor onze medewerkers beperkt.

De gemeente Leeuwarden heeft het afgelopen jaar besloten tot invoering van diftar met ingang van 2022 onder de noemer 'Goed scheiden loont'. De burgers gaan een vast bedrag betalen plus een tarief per kilogram aangeboden restafval en een bedrag per aangeboden container met restafval. Voor ons betekent dit een intensief en omvangrijk voorbereidingstraject in nauwe samenwerking met de gemeente Leeuwarden, om ervoor te zorgen dat de afvalinzameling op basis van diftar in 2022 volledig operationeel kan zijn en administratief volledig sluitend kan functioneren.

In het voorjaar van 2020 zou in samenwerking tussen de gemeente Harlingen, de universiteit van Tilburg en Omrin een onderzoek van start gaan naar de invloed van inzicht in de eigen afvalproductie onder de burgers van Harlingen. Omdat er te weinig aanmeldingen voor deelname waren, kon het onderzoek in de voorgenomen opzet niet doorgaan. Omdat de gemeente voortvarend aan de slag wil met het terugdringen van de hoeveelheid restafval en het vergroten van het percentage aan herbruikbare en recyclebare materialen uit het afval, heeft zij samen met Omrin voor een andere aanpak gekozen. Naast de blijvende focus op het beter scheiden van gft-afval wordt veel aandacht aan bewustwording besteed. Via de afvalapp kan elk huishouden per lediging het gewicht van de eigen afvalcontainer volgen en moet dit aanzetten tot een vermindering van de hoeveelheid afval die ter inzameling wordt aangeboden. Bij de acties voor minder afval in de gemeente Harlingen, die in het voorjaar van 2021 van start gaan en een jaar gaan duren, worden ook scholen, dorpsbelangen en wijkverenigingen betrokken.

Naast alle werkzaamheden op het gebied van afvalinzameling houdt Fryslân Miljeu zich bezig met het duurzaam beheer van de openbare ruimte in diverse gemeenten. Dit omvat onkruidbestrijding door middel van heet water en borstelen, het machinaal vegen van straten en trottoirs en gladheidbestrijding. De gladheidbestrijding wordt in de gemeente Leeuwarden uitgevoerd door middel van het sproeien van pekewater, afhankelijk van de winterse weersomstandigheden gecombineerd met sneeuwschuiven. Na de ingebruikname van de volledig automatische pekewatermenginstallatie op onze bedrijfslocatie aan de Hidalgoweg in Leeuwarden is de oude pekewatertank verplaatst naar Harlingen. Ook voor deze gemeente verzorgen wij de gladheidbestrijding, waarbij vanaf 2020 eveneens gebruik wordt gemaakt van pekewater, zodat de wegen en fietspaden met minder zoutgebruik effectiever schoongehouden kunnen worden.

In het verslagjaar is verder gewerkt aan het benutten van de digitale mogelijkheden om de efficiëntie in de bedrijfsvoering te optimaliseren. Zo is - na een uitgebreid voorbereidingstraject met de inbreng van direct betrokkenen - spraakgestuurde routenavigatie in gebruik genomen voor het huis-aan-huis inzamelen van het afval. Ook het gebruik van dynamische routeoptimalisatie voor het legen van ondergrondse inzamel-voorzieningen werpt zijn vruchten af; de gemiddelde vulgraad van de containers is gestegen, evenals het gemiddeld gewicht per container.

In de uitvoeringsorganisatie van Fryslân Miljeu zijn in 2020 een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd om een hoog serviceniveau te kunnen blijven bieden en zo efficiënt mogelijk te kunnen werken. De planning is centraal georganiseerd en de uitvoerende medewerkers voor de afvalinzameling worden per regio door een teamleider 'dicht op de uitvoering' aangestuurd. Dit geldt ook voor het uitvoeren van de taken voor het beheer van de openbare ruimte.

De coronamaatregelen die in het voorjaar van 2020 van kracht werden, waardoor veel werd thuisgewerkt, leidden tot een buitengewoon hoge aanvoer van afval door particulieren op de milieustraten. Het vergde de nodige (verkeers)maatregelen om de

aanhoudende afvalstroom in goede banen te leiden en tegelijkertijd de regels ter voorkoming van de verspreiding van het coronavirus in acht te kunnen blijven nemen. We hebben in eigen beheer een aanmeldsysteem via de afvalapp en de website ontwikkeld die medio 2020 in gebruik is genomen. Hiermee moeten inwoners van de gemeente Leeuwarden (voor de milieustraten in Leeuwarden, Grou en Stiens) en van de gemeente Ooststellingwerf (voor de milieustraat in Oosterwolde) zich bij een bezoek aan de milieustraat vooraf aanmelden, zodat een gelijkmatige aanvoer mogelijk is en wachttijden worden voorkomen.

Samen met Friese en Groningse gemeenten en de afdeling communicatie van Omrin is verder uitvoering gegeven aan de publiekscampagne 'Samen halen we alles eruit', onder andere met de in 2020 gestarte campagne 'Krijg Scheid Advies'. Om zoveel mogelijk huishoudens te motiveren en te stimuleren om hun afval beter te scheiden en minder restafval over te houden, zijn en worden onder andere Jorrit en Heather Bergsma, Iris Kroes, Marit Bouwmeester en Bauke Mollema als gezichten van de campagne ingezet.

De afdeling Relatiebeheer & Beleid is als kennis- en adviescentrum betrokken bij het adviseren aan en ondersteunen van de gemeenten in het realiseren van de VANG-doelstellingen voor het huishoudelijk afval. Ook is de afdeling nauw betrokken bij het stimuleren van burgerparticipatie en communities en bij educatieve activiteiten zoals de eerdergenoemde Himmelmwijken. De keuze van de gemeente Leeuwarden voor invoering van diftar betekent een proactieve deelname in het voorbereidingstraject dat heel 2020 in beslag zal nemen.

Onderdeel van Relatiebeheer & Beleid is het bedrijfsbureau en het Service Ynformaasje Punt (SYP). Het bedrijfsbureau ondersteunt met name op het gebied van data- en diftarbeheer, rapportages, containermanagement, beheer van aansluitingen en milieupasbeheer. De medewerkers van ons callcenter SYP zijn dagelijks bezig met het afhandelen van vragen, meldingen en klachten van burgers via de telefoon, mail en social media.

De inzameling van afval bij bedrijven wordt uitgevoerd door BV Fryslân Miljeu Bedrijfsservice, een van de dochterbedrijven van NV Fryslân Miljeu. Fryslân Miljeu Bedrijfsservice zamelt het bedrijfsafval bij tal van grotere en kleinere bedrijven in de drie noordelijke provincies in. Daarvoor worden aan de gecontracteerde bedrijven rolcontainers, afzetcontainers, perscontainers of ondergrondse bedrijfsafvalcontainers ter beschikking gesteld. De grote impact van de coronacrisis op veel bedrijven zorgde in het afgelopen jaar voor een afname van de hoeveelheid ingezameld bedrijfsafval en het aantal ledigingen door Fryslân Miljeu Bedrijfsservice, met name in de horeca en bij bedrijven in de toeristische sector. De acquisitiewerkzaamheden van onze accountmanagers konden door de coronabepalende maatregelen slechts in beperkte mate worden uitgevoerd. Dit kon door vervangende werkzaamheden bij ondermeer de binnendienst en de planning worden opgevangen.

Kwaliteit, arbo, veiligheid en milieu (KAVM)

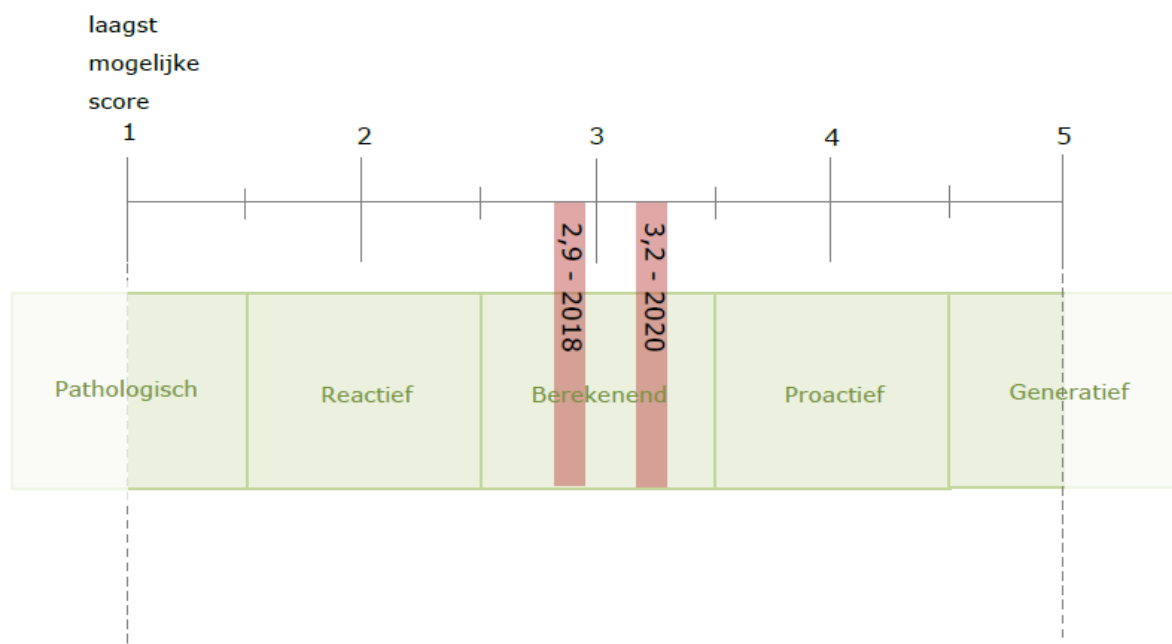
Omrin heeft een gecertificeerd en geïntegreerd managementsysteem voor de normen ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu) en ISO 45001 (arbeidsomstandigheden en veiligheid; voorheen OHSAS 18001). Met dit systeem worden risico's op de betreffende onderdelen geïdentificeerd en waar mogelijk voorkomen en worden niet te voorkomen risico's beheerst. In maart en juli 2020 heeft certificatiebureau KIWA met een nieuw team van auditoren de jaarlijkse externe (opvolg)audit uitgevoerd. In de eerste ronde zijn vijf kritische en vijf niet-kritische tekortkomingen geconstateerd. De tekortkomingen hadden onder andere betrekking op materieel dat niet in alle gevallen periodiek was gekeurd. Naar aanleiding van deze resultaten zijn corrigerende maatregelen voorgesteld en aanvullende stukken ingediend. De corrigerende maatregelen en de effectiviteit daarvan zijn door KIWA als voldoende beoordeeld, waarmee de externe audit met een positief eindoordeel kon worden afgerond.

Naast de hiervoor genoemde KAVM-certificering is ons bedrijf sinds begin 2020 gecertificeerd voor de norm ISO 27001 (informatiebeveiliging). Het is voor Omrin van groot belang, mede vanwege de aangescherpte regels voor gegevensbescherming, dat we (kunnen) voldoen aan de noodzakelijke beheersmaatregelen voor informatiebeveiliging. Onze ICT-infrastructuur is essentieel voor onze bedrijfsvoering en de continuïteit daarvan, zowel wat het functioneel beheer als het technisch beheer betreft. De noodzaak van een adequaat informatiebeveiligingsniveau wordt bevestigd door toenemende cybercrime en datalekken waarmee bedrijven en overheden worden geconfronteerd.

De veiligheidsmaatregelen in verband met het zoveel mogelijk voorkomen van verspreiding van het coronavirus onder onze medewerkers liepen als een rode draad door het verslagjaar heen. Mede op basis van de ontwikkelingen rond het coronavirus en de landelijke maatregelen zijn de interne coronamaatregelen steeds aangepast aan de actuele situatie. Deze maatregelen variëren van het anders inrichten van werkplekken, thuiswerken en het zoveel mogelijk digitaal vergaderen tot het opschorten van opleidingen en trainingen en het voortdurend met medewerkers blijven communiceren over naleving van hygiëne- en desinfectieregels. Op directieniveau wordt de vinger aan de pols gehouden via regelmatig overleg tussen de betrokken directieleden, het hoofd P&O en het hoofd communicatie.

In het voorjaar van 2020 is onder de medewerkers van Omrin een nieuwe veiligheidscultuurmeting uitgevoerd, daarbij ondersteund door het onafhankelijk adviesbureau D&F. In dit onderzoek zijn online vragenlijsten uitgezet en zijn interviews gehouden. Op basis van een respons van ruim 64% is een eindscore behaald van 3,2. Dit is een mooi resultaat in de wetenschap dat in de veiligheidscultuurmeting van 2018 een eindscore van 2,9 werd gerealiseerd.

Als positief komen uit de meting naar voren de door medewerkers breed ervaren toegenomen aandacht binnen ons bedrijf voor veiligheid, met zichtbaar commitment van de bedrijfsdirecteuren. Verder wordt een merkbare mentaliteitsverbetering op veiligheidsgebied geconstateerd. Het aantal meldingen van bijna-ongevallen laat een opgaande lijn zien en de toolboxes (die betrekking hebben op veiligheidsaspecten als werken op hoogte, het gebruik van gereedschappen en het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen) zijn verbeterd. Verbeterpunten hebben met name betrekking op het elkaar meer aanspreken op onveilig gedrag op de werkvloer en het vergroten van de betrokkenheid bij en de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor veilig werken in alle lagen van de organisatie en niet alleen vanuit het management. De stijging in twee jaar tijd van 2,9 naar 3,2 op de veiligheidscultuurladder - binnen een veranderend bedrijf zoals Omrin dat is - is een goede prestatie. Dat wordt bevestigd als een vergelijking wordt gemaakt met de landelijk gemiddelde score van 2,3 voor uiteenlopende organisaties in 2018.

Tegelijkertijd moeten wij nog flinke stappen zetten om ons ambitieniveau - een proactieve veiligheidscultuur ofwel trede 4 - te kunnen realiseren. Daarom is op directieniveau een plan van aanpak met actiepunten vastgesteld, zoals het steekproefgewijs controleren van het verstrekken en naleven van werkvergunningen, het aanscherpen van het toezicht bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden, het stilleggen van werkzaamheden bij geconstateerd niet-veilig werken en het duidelijker opvolgen, afronden en bespreken van gemelde gevaarlijke situaties en bijna-ongevallen. De voortgang wordt besproken in het maandelijkse veiligheidsoverleg op directieniveau. Eind 2020 is een nieuw ongevallenregistratiesysteem (OGR) voor ons bedrijf ingevoerd. Voordelen hiervan zijn onder andere de vereenvoudigde melding van incidenten, de verbeterde voortgangsbewaking van meldingen van bijna-ongevallen en gevaarlijke situaties en meer analysemogelijkheden.

Naar een duurzame en wendbare organisatie

Omrin draagt niet alleen bij aan een duurzame samenleving door het terugwinnen van hoogwaardige grondstoffen uit afval, de productie van duurzame energie en het sluiten van kringlopen, onze focus ligt ook onverminderd op duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Ons bedrijf is gebaat bij medewerkers die zich tot het bereiken van hun pensioengerechtigde leeftijd met kennis van zaken, vitaal, gezond en met plezier voor Omrin kunnen inzetten. Vanuit dat oogpunt is in het afgelopen jaar een vervolg gegeven aan onze in 2019 gestarte interne programma's over verbindend leiderschap en het sturen op energiebronnen (mede in relatie tot werkstress). Ook het werken op basis van onze kernwaarden - verantwoordelijk, professioneel, klantgericht, verbindend en innovatief - en het ontwikkelen van een bedrijfscultuur waarin deze kernwaarden in het DNA van onze medewerkers gaan zitten, blijven belangrijke speerpunten.

Verder blijft binnen Omrin de aandacht uitgaan naar gezondheidsmanagement en vitaliteit. Dit gebeurt onder andere door het periodiek aanbieden van preventief-medische onderzoeken, bedrijfsfysiotherapie, bedrijfsmaatschappelijk werk en een leefstijlprogramma. Duurzame inzetbaarheid maakt integraal onderdeel uit van de functionerings- en beoordelingsgesprekken met de medewerkers, met specifieke aandacht voor gezondheid, motivatie en betrokkenheid. Door middel van vitaliteitbevorderende maatregelen en verzuimmanagement 'op maat' werken we aan een zo laag mogelijk ziekteverzuim. De daling van het verzuim in 2020 tot 4,3% (in 2019 was dit 5,2%) betekent dat ons verzuimbeleid resultaat heeft en dat sprake is van een dalende trend. Deze daling vond bovendien plaats in een jaar waarin we te maken hadden met de coronapandemie.

We blijven investeren in de vakkennis en beroepskwalificaties van onze werknemers door het aanbieden van vakgerichte opleidingen en trainingen. Hieronder vallen onder meer het werken met specifiek materieel (zoals heftrucks), code 95 (vakbekwaamheid chauffeurs), NEN 3140 (werken met elektrotechnische installaties), VCA (veilig werken), AMBOR MBO-3 (afval, milieu en beheer openbare ruimte) en BHV (bedrijfshulpverlening).

Recruitment wordt een steeds belangrijker onderdeel van ons HR-beleid. Het wordt in toenemende mate lastig om binnen de verschillende geledingen van ons bedrijf goed opgeleide en gekwalificeerde medewerkers aan te trekken, nu het aantal beschikbare beroepskrachten gestaag daalt. Door middel van gerichte recruitmentcampagnes en de actieve inzet van onze bedrijvengroepen om Omrin als uitdagende werkgever met ontwikkelperspectief onder de aandacht van potentiële nieuwe medewerkers te brengen, streven wij ernaar ons te onderscheiden van onze concurrenten op de arbeidsmarkt. Tot dusver heeft deze aanpak resultaat gehad.

Onderdeel van de strategie van Omrin voor de periode 2021-2024 waar het gaat om de organisatorische implicaties is de ontwikkeling naar een wendbare organisatie. Daarin zien we een belangrijke rol voor de leidinggevenden weggelegd om vanuit verbinding, vertrouwen en eigenaarschap positief leiding te geven en te streven naar maximaal bewustgericht, taakgericht en mensgericht leiderschap. We handelen conform onze kernwaarden, gebaseerd op leidende gedragsprincipes, in het belang van de medewerker, de collega en de (interne) klant. We zorgen ervoor dat de capaciteit en mogelijkheid voor een soepele en vernieuwende organisatie aanwezig is en we werken gezamenlijk aan een in alle opzichten (zowel technisch als psychologisch) veilig Omrin.

Vanuit de inclusiviteitsgedachte - de inclusieve samenleving is onderdeel van Omrin's integrale aanpak voor circulariteit - bieden wij waar mogelijk ook werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Concreet doen die mogelijkheden zich onder andere voor bij ons regionaal sorteercentrum voor afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA), bij sorteercentra voor textiel en bij kringloopbedrijf Estafette met de Recycle Boulevard in Leeuwarden en de recyclewinkels elders in Friesland. Omrin biedt werkplekken voor vrijwilligers en taakgestraften, voorziet in leerwerkplekken en stelt binnen de diverse geledingen van het bedrijf stageplaatsen beschikbaar voor studenten die bezig zijn met een MBO- of HBO-opleiding.

Ondernemingsraad

In het afgelopen jaar zijn acht overlegvergaderingen tussen de ondernemingsraad en de algemeen directeur als bestuurder van Afvalsturing Friesland gehouden. Begin 2020 is aan de hand van de jaarplannen van de verschillende bedrijvengroepen uitgebreid stilgestaan bij de algemene gang van zaken van de onderneming. Verder zijn in de achtereenvolgende overlegvergaderingen onder andere aan de orde geweest de evaluatie van de samenwerking tussen de ondernemingsraad en de bestuurder, duurzame inzetbaarheid, organisatiewijzigingen, arbodienstverlening en bedrijfsarts, het veiligheidsplan en de veiligheidscultuurmeting, de generatieregeling, interne communicatie en vacaturebeleid. Ook is de ondernemingsraad nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de strategie van Omrin voor de periode 2021-2024, waarbij met name het aantrekkelijk werkgeverschap van Omrin als strategisch uitgangspunt een belangrijk onderwerp van bespreking was. In september 2020 heeft het jaarlijkse overleg tussen de leden van de ondernemingsraad en de leden van de raad van commissarissen plaatsgevonden. Dit overleg heeft een informeel karakter en is vooral bedoeld als platform voor het uitwisselen van informatie over wat er op werknemersniveau binnen Fryslân Miljeu speelt en de individuele belangen overstijgt.

Hoofdpijnen financiële ontwikkelingen

Het nettoconcernresultaat van Fryslân Miljeu over 2020 komt uit op een bedrag van € 1.348.000. Daarmee is sprake van een stijging van het resultaat ten opzichte van 2019 met € 841.000, toen een nettoconcernresultaat werd gerealiseerd van € 507.000. De publieke inzamel- en reinigingsactiviteiten en de commerciële activiteiten (die door BV Fryslân Miljeu Bedrijfsservice worden uitgevoerd) laten een stabiele ontwikkeling zien. De stijging van het resultaat ten opzichte van 2019 is het gevolg van de vorming van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid van vorderingen op derden in 2019 en vrijval van deze voorziening in 2020.

De netto-omzet over 2020 is ten opzichte van 2019 met € 2,8 miljoen toegenomen tot een bedrag van € 37,2 miljoen (in 2019: € 34,4 miljoen). Deze toename is vooral het gevolg van de levering van minicontainers aan gemeenten, de omzetsijging van de inzameling van restafval en gft-afval in de (voormalige) gemeente Delfzijl en de gemeente Westerwolde, een toename van de omzet van de reinigingstaken en indexatie van de tarieven. Het grootste gedeelte van de omzet wordt verkregen uit de dienstverlening van Fryslân Miljeu aan de gemeenten.

De solvabiliteit van Fryslân Miljeu is in 2020 gedaald tot 31,0% (in 2019: 32,4%). Het werkkapitaal is op balansdatum berekend op € 5,1 miljoen negatief (in 2019: € 5,7 miljoen negatief). De current en quick ratio is op balansdatum berekend op 0,4 (in 2019: 0,4). In 2021 verwachten we dat de omzet en de solvabiliteit (verder) zullen stijgen. De voor 2021 geplande investeringen zullen zowel uitbreidingsinvesteringen als reguliere vervangingsinvesteringen zijn.

Op basis van periodiek opgestelde liquiditeitsbegrotingen wordt beoordeeld wat de liquiditeitsbehoefte van Fryslân Miljeu is en wordt aan de hand daarvan eventueel financiering aangetrokken. De investeringen in 2020 zijn voor het grootste gedeelte gefinancierd middels financial lease. Fryslân Miljeu voert een beleid om haar renterisico's die voortkomen uit de afgesloten leningen te beperken. De hierbij gebruikte financiële instrumenten zijn er op gericht om de gevolgen van renteschommelingen beperkt te houden.

Een belangrijk risico voor de vennootschap zijn de overeenkomsten met de gemeenten. De omzet en het resultaat uit deze dienstverlening zijn van significante omvang. Het beëindigen van de overeenkomsten door een groot aantal gemeenten kan een behoorlijke impact op de vennootschap hebben. Belangrijk is daarom dat in deze overeenkomsten een opzegtermijn van vier jaar is opgenomen, waardoor de vennootschap de tijd krijgt om de nodige maatregelen te nemen. Een ander risico is de stijgende gemiddelde leeftijd van het personeel. Met het ouder worden van het personeel neemt de kans op gezondheidsrisico's en een dalende inzetbaarheid toe. De vennootschap geeft specifieke aandacht aan deze ontwikkeling door het onderwerp structureel te belichten en het personeel de nodige faciliteiten te bieden om de fitheid te behouden c.q. te verbeteren.

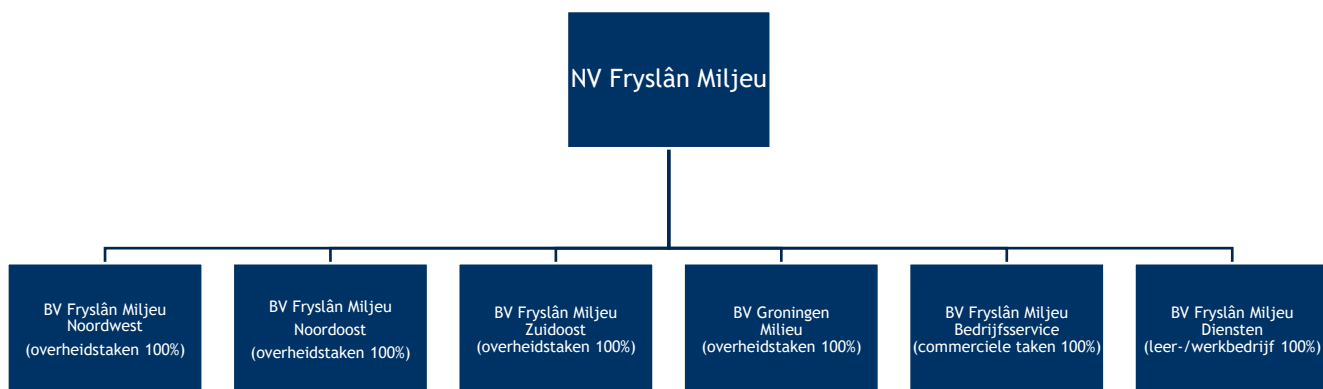
Voor de mogelijke impact op Fryslân Miljeu van de coronacrisis zoals die sinds begin 2020 wereldwijd gaande is, is van belang dat de werkzaamheden van ons bedrijf wat betreft afvalinzameling als vallend onder de vitale processen zijn aangemerkt. Zoals ook in 2020 is gebleken, ondervindt Fryslân Miljeu geen wezenlijke nadelige gevolgen van de coronacrisis.

Ten slotte

Fryslân Miljeu kan terugkijken op een vanuit meerdere invalshoeken goed jaar, waarin de soliditeit van onze onderneming opnieuw is bevestigd. Dit is van groot belang voor de relatie met onze aandeelhoudende gemeenten, waarin een optimale balans tussen het milieurendement, het serviceniveau en de tarieven centraal blijft staan. Samen, verbindend, positief en met resultaat gaan we door op de ingeslagen weg en blijven we - met de vastgestelde strategische koers voor de periode 2021-2024 als basis - samen met onze aandeelhouders bouwen aan circulaire (afval)ketens voor het welzijn van volgende generaties.

Afvalsturing Friesland NV, bestuurder
namens deze ir. J.W.G. Vernooij, algemeen directeur
Leeuwarden, 20 mei 2021

Juridische structuur Fryslân Miljeu

Jaarrekening

Geconsolideerde balans voor winstbestemming per 31 december 2020

	31 december 2020		31 december 2019	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Actief				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	25.263		21.567	
Financiële vaste activa	199		-	
		25.462		21.567
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	3.709		3.682	
Liquide middelen	1.231		326	
		4.940		4.008
		30.402		25.575

Geconsolideerde balans voor winstbestemming per 31 december 2020

	31 december 2020		31 december 2019	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Passief				
Eigen vermogen				
Groepsvermogen		9.426		8.286
Vorzieningen		64		64
Langlopende schulden		10.878		7.505
Kortlopende schulden en overlopende passiva		10.034		9.720
		30.402		25.575

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

	2020		2019	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Netto-omzet		37.230		34.386
Som der bedrijfsopbrengsten		37.230		34.386
Uitbesteed werk en externe kosten	12.918		11.905	
Lonen, salarissen en sociale lasten	10.461		9.554	
Afschrijvingen	4.313		4.050	
Overige bedrijfskosten	7.656		7.808	
Som der bedrijfslasten		35.348		33.317
Bedrijfsresultaat		1.882		1.069
Financiële baten en lasten		-340		-420
Resultaat voor belastingen		1.542		649
Belastingen		-194		-142
Resultaat na belastingen		1.348		507

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020

(volgens indirecte methode)

	2020		2019	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bedrijfsresultaat		1.882		1.069
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen		4.313		4.050
Mutatie voorzieningen		(116)		701
Deconsolidatie		-		-
<i>Mutaties in werkkapitaal:</i>				
Afname/toename vorderingen	(32)		(271)	
Toename/afname schulden	1.470		237	
		1.438		(34)
Ontvangen interest			-	
Betaalde interest	(340)		(420)	
Betaalde winstbelasting	(16)		-	
		(356)		(420)
Kasstroom uit operationele activiteiten		7.161		5.366
Investerings materiële vaste activa	(8.696)		(5.050)	
Aflossing financiële vaste activa	65		98	
Desinvesteringen materiële vaste activa	687		29	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		(7.944)		(4.923)
Ontvangsten langlopende schulden	6.767		2.910	
Aflossing langlopende schulden	(2.754)		(2.541)	
Aandelenuitgifte	16		-	
Mutatie rekening-courant krediet	(2.116)		11	
Betaald dividend	(225)		(634)	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		1.688		(254)
Saldo mutatie geldmiddelen		905		189
Liquide middelen vorig jaar		326		137
Liquide middelen dit jaar		1.231		326
Mutatie		905		189

Algemeen en waarderingsgrondslagen

NV Fryslân Miljeu, statutair gevestigd te Leeuwarden, Hidalgoweg 5, is op 16 december 1998 opgericht en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 1083045.

Activiteiten

De activiteiten van NV Fryslân Miljeu en haar groepsmaatschappijen zijn: het, voor hun deelnemende overheden, komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken, het op een doelmatige en verantwoorde wijze inzamelen, transporteren en (laten) verwerken van afvalstoffen, die vrijkomen uit bedrijfshuishoudingen en het bevorderen van hergebruik en nuttige toepassing van goederen en grondstoffen, die anders als afvalstoffen zouden worden gestort en verbrand en hiermee verband houdende activiteiten en werkzaamheden op een professionele en efficiënte wijze bedrijven en om tegen zo laag mogelijke kosten een zo hoog mogelijk milieurendement te bereiken.

Groepsverhoudingen

NV Fryslân Miljeu staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens, vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW, is onderstaand opgenomen:

Geconsolideerde maatschappijen:

Naam	Statutaire zetel	Aandeel in het geplaatste kapitaal
o BV Fryslân Miljeu Noordwest	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Noordoost	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Zuidoost	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Bedrijfsservice	Leeuwarden	100%
o BV Fryslân Miljeu Diensten	Leeuwarden	100%
o BV Groningen Milieu	Leeuwarden	100%

Verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuur, aandeelhouders, commissarissen en leidinggevende functionarissen. Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag. De bezoldiging van bestuurders en commissarissen is toegelicht op pagina 49.

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van NV Fryslân Miljeu zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van NV Fryslân Miljeu.

De financiële gegevens van NV Fryslân Miljeu zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van onderlinge verhoudingen en transacties.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

De vennootschap past hedge-accounting toe op basis van generieke documentatie. De vennootschap documenteert de wijze waarop de hedgerelaties passen in de doelstellingen van het risicobeheer, de hedgestrategie en de verwachting aangaande de effectiviteit van de hedge. De vennootschap dekt haar renterisico af door renteswaps. Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijs-hedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd.

Op iedere balansdatum wordt bepaald of er een indicatie is voor ineffectiviteit door de kritische kenmerken van de afgedekte positie. In het geval dat de kritische kenmerken van het hedge-instrument en de kritische kenmerken van de afgedekte positie niet aan elkaar gelijk zijn, is dit een indicatie dat de kostprijs-hedge een ineffectief deel bevat. In dat geval wordt een kwantitatieve ineffectiviteitsmeting uitgevoerd door het vergelijken van de cumulatieve verandering van de reële waarde van het hedge-instrument met de cumulatieve verandering van de reële waarde van de afgedekte positie sinds het aanwijzen van de hedgerelatie. Ineffectiviteit wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt indien en voor zover uit de kwantitatieve ineffectiviteitsmeting (cumulatief) een verlies blijkt.

Voor de toelichting van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de specifieke postgewijze toelichting. Onderstaand is het beleid van de groep opgenomen ten aanzien van financiële risico's. Tevens worden de financiële derivaten van de groep en de hiermee verbonden financiële risico's toegelicht.

Renterisico

Het renterisicobeleid heeft tot doel de renterisico's die voortkomen uit de financiering van de vennootschap te beperken en daarmee tevens de netto-rentelasten te optimaliseren. Dit beleid vertaalt zich in een gewenst profiel van vastrentende en variabel-rentende posities inclusief liquide middelen.

Liquiditeitsrisico

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bankgaranties.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeveranderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de samenstellende delen.

De materiële vaste activa waarvan de onderneming krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, wordt geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortkomende verplichting worden als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien middelen niet vrij ter beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorziening jubileumuitkeringen:

Deze voorziening is getroffen voor toekomstige jubileumuitkeringen aan werknemers. De voorziening is berekend door een onafhankelijk actuariel bureau, op basis van contante waarde van de verplichtingen uit hoofde bij de vennootschap geldende regelingen voor jubileumuitkeringen. Hierbij is rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen en ontslagkansen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 4,5 %. De looptijd van deze voorziening is langlopend.

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Pensioenregelingen personeel

De groep heeft diverse pensioenregelingen die worden gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten een bedrijfstakpensioenfonds en een verzekeringsmaatschappij. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder-benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden indien van toepassing in de balans opgenomen. Ultimo 2020 (en 2019) waren er voor de groep geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

De beleidsdekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31-12-2020 93,2% (31-12-2019: 97,8%). Het ABP heeft een herstelplan opgesteld. In het herstelplan 2015 staat hoe ABP de financiële situatie in 12 jaar tijd kan herstellen. Dit betekent dat eind 2026 de beleidsdekkingsgraad ongeveer 128% moet zijn. Dit is in lijn met de nieuwe regels voor pensioenfondsen. Heeft ABP een lagere beleidsdekkingsgraad dan 128%, dan is sprake van een tekort. In het herstelplan staan de maatregelen die het bestuur van het ABP neemt om het tekort weg te werken. Zolang de financiële situatie onvoldoende blijft, moet ABP ieder jaar een nieuw herstelplan opstellen en indienen bij DNB.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengsten en diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot dat moment in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Netto-omzet

Als de netto-omzet wordt verantwoord de opbrengst van de in het verslagjaar bij deelnemers en derden in rekening gebrachte diensten.

Baten en lasten

De baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar. Op basis van artikel 2 lid 7 van de Wet op de vennootschapsbelasting was NV Fryslân Miljeu als overheidstaken uitvoerende vennootschap t/m het boekjaar 2015 niet belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In 2015 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen aangenomen. Vanaf het boekjaar 2016 is ook NV Fryslân Miljeu vennootschapsbelastingplichtig.

Exploitatiesubsidies

Exploitatiesubsidies worden ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde uitgaven komen/waarvan de opbrengsten zijn gederfd/waarvan het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Kritische schattingen en veronderstellingen

De onderneming maakt schattingen en aannames omtrent de toekomst. De resulterende boekhoudkundige uitkomsten zullen, per definitie, zelden gelijk zijn aan de werkelijke resultaten. De schattingen en veronderstellingen hebben betrekking op de in de balans opgenomen voorzieningen, worden regelmatig geëvalueerd en zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en overige factoren, inclusief verwachtingen van toekomstige gebeurtenissen die op grond van de omstandigheden als redelijk worden ervaren.

Bijzondere waardeverminderingen vaste activa

Minimaal eenmaal per jaar wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een individueel vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het desbetreffende actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort bepaald.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Winstbelastingen, ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs. Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020

Materiële vaste activa

	Containers	Wagenpark	Overig	Activa in uitvoering	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Aanschafwaarde	29.413	20.314	608	-	50.335
Cumulatieve afschrijvingen	-17.582	-10.693	-493	-	-28.768
Balans per 1 januari 2020	11.831	9.621	115	-	21.567
Investeringsen	4.611	2.870	-	1.215	8.696
Desinvesteringen	-575	-112	-	-	-687
Afschrijvingen	-1.812	-2.465	-36	-	-4.313
Balans per 31 december 2020	14.055	9.914	79	1.215	25.263
Aanschafwaarde	28.849	22.528	430	1.215	53.022
Cumulatieve afschrijvingen	-14.794	-12.614	-351	-	-27.759
Aanschafwaarde desinvesteringen	4.200	408	-	-	4.608
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	-3.625	-296	-	-	-3.921
Afschrijvingspercentages	6,7%-33,3%	5%-50%	13%-20%		

In de materiële vaste activa zijn containers (inzamelmiddelen) en het wagenpark (voertuigen) begrepen met een boekwaarde van € 12.542.000, die worden gefinancierd door middel van financiële lease. De vennootschap heeft niet de juridische eigendom van deze activa.

In 2020 heeft een herijking van de inzamelmiddelen bij huishoudens plaatsgevonden als gevolg van verbeterd inzicht in registratie. Uit een recente analyse is gebleken dat niet alle inzamelmiddelen meer aanwezig zijn als gevolg van uitval. Als uitgangspunt zijn genomen de inzamelmiddelen die eind 2020 in gebruik zijn. De afwaardering heeft plaats op de oudste inzamelmiddelen. In boekjaar 2020 heeft dit als gevolg dat er € 575.000,- moet worden afgewaardeerd.

Financiële vaste activa

	Overige vorderingen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2020	-
Vrijval voorziening	264
Aflossing	-65
Dotatie voorziening	-
Boekwaarde per 31 december 2020	199

De overige vorderingen betreft een lening verstrekt aan een derde partij. De looptijd is 10 jaar en het rentetarief is 2,5%. Er zijn geen zekerheden verstrekt. Op de vordering is een voorziening wegens oninbaarheid opgenomen ter grootte van het negatieve eigen vermogen van de derde partij.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa	31 december 2020	31 december 2019
	€ 1.000	€ 1.000
Debiteuren	1.710	2.267
Aandeelhouders	795	601
Belastingen en premies sociale verzekeringen	898	691
Overige vorderingen en overlopende activa	306	123
	3.709	3.682

De vorderingen hebben een looptijd van minder dan een jaar. Op de post debiteuren is een voorziening wegens mogelijke oninbaarheid van € 33.000 (in 2019 € 28.000) in mindering gebracht.

Eigen vermogen

	31 december 2020	31 december 2019
	€ 1.000	€ 1.000
Groepsvermogen	9.426	8.286

Voor een specificatie van het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans.

Voorzieningen

Voorziening Jubilea-uitkeringen	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	64	64
Dotatie aan de voorziening	-	-
Onttrekkingen	-	-
Saldo per 31 december	64	64

Langlopende schulden

	31 december 2020			31 december 2019		
	Totaal	Looptijd	Rentevoet	Totaal	Looptijd	Rentevoet
	€ 1.000	> 5 jaar	%	€ 1.000	> 5 jaar	%
			(gemiddeld)			(gemiddeld)
Leningen kredietinstellingen	2.400	-	2,0%	600	-	2,7%
Financial lease	11.605	2.531	3,2%	9.392	1.389	3,1%
Totaal	14.005	2.531		9.992	1.389	
Aflossingsverplichting:						
Leningen	-640			-400		
Financial lease	-2.487			-2.087		
Totaal	-3.127			-2.487		
Per saldo	10.878			7.505		

De aflossingsverplichtingen voor het komende jaar zijn verantwoord onder de kortlopende schulden. De rente die betaald wordt op de leningen kredietinstellingen ligt tussen de 1,2% en 2,7% en op de financial lease tussen de 1,8% en 4,5%.

Verstreckte zekerheden

- Verpanding van vorderingen op groepsmaatschappijen. Het totaal van deze vorderingen mag maximaal € 6.500.000 bedragen.
- Verpanding van bedrijfsinventaris van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de debiteurenvorderingen van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de door NV Fryslân Miljeu gehouden aandelen op naam in het kapitaal van al haar dochtervennootschappen.
- Er mag uitsluitend winst worden uitgekeerd als het garantievermogen groter is en groter blijft dan de afgesproken percentages in de kredietovereenkomst. Er mag alleen winst worden uitgekeerd uit de vrije kasstroom.
- Het garantievermogen dient te allen tijde minimaal 25% te zijn.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2020	31 december 2019
	€ 1.000	€ 1.000
Crediteuren	3.491	2.370
Schulden aan kredietinstellingen	-	2.116
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.862	1.358
Schulden terzake pensioenen	113	108
Aflossingsverplichting leningen	3.127	2.487
Aandeelhouders	37	174
Overige schulden en overlopende passiva	1.404	1.107
	10.034	9.720

Onder de belastingen en premies sociale verzekeringen is een bedrag van € 125.000 terzake te betalen vennootschapsbelasting opgenomen.

De maximale rekening courantfaciliteit bij kredietinstellingen bedraagt € 3.000.000.

De verstreckte zekerheden staan vermeld onder de toelichting op de langlopende schulden.

De maximale leasefaciliteit is € 18.000.000. De verstreckte zekerheden staan vermeld onder de toelichting op de langlopende schulden.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Operational lease containers (inzamelmiddelen)	84	196	-
Operational lease wagenpark (voertuigen)	86	126	-
Huur huisvesting	715	54	41
	885	376	41

De leaseverplichtingen van de inzamelmiddelen en de voertuigen is inclusief een bijdrage voor onderhoud en reparatie. De huur huisvesting betreft de huur van kantoorruimte en opslagterreinen.

De Fryslân Miljeu-groep, met uitzondering van B.V. Fryslân Miljeu Diensten, is op basis van de B3-status eigen risicodragers ten aanzien van de WW.

In 2020 zijn investeringsverplichtingen aangegaan voor € 1.921.000.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

Netto-omzet

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Omzet contracten	30.331	28.960
Overige opbrengsten	6.899	5.426
	37.239	34.386

De omzet contracten omvat de werkzaamheden die voortvloeien uit contracten met bedrijven en dienstverleningsovereenkomsten met de aangesloten gemeenten.

De overige opbrengsten bestaan uit activiteiten die niet direct samenhangen met de omzet contracten. Dit betreft dienstverlening welke via separate contracten zijn geformaliseerd of als losse opdrachten worden gekwalificeerd.

Uitbesteed werk en externe kosten

De kosten uitbesteed werk en externe kosten hebben een directe relatie met de gerealiseerde omzet en overige opbrengsten.

Lonen, salarissen en sociale lasten

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	8.142	7.548
Sociale lasten	1.272	1.074
Pensioenlasten	1.047	932
	10.461	9.554

De dekkingsgraad van het ABP bedraagt per 31 december 2020 93,2% (2019 97,8%).

De vennootschap heeft een pensioenregeling afgesloten met het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De opgebouwde aanspraken worden steeds in het betreffende kalenderjaar af gefinancierd door middel van kostendekkende premiebetalingen. De pensioenregeling betreft een geïndexeerde middelloonregeling. Op basis van de uitvoeringsovereenkomsten heeft de vennootschap bij een tekort in het fonds geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers (fte) gedurende het boekjaar kan als volgt worden weergegeven (allen in Nederland):

	2020	2019
Afvalinzameling en reinigingsdiensten	91	93
Overige en ondersteunende activiteiten	78	67
	169	160

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Materiële vaste activa	4.313	4.051
	4.313	4.051

Overige bedrijfskosten

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Overige personeelskosten	410	701
Huisvestingskosten	1.330	1.309
Onderhoud- en reparatiekosten	3.162	2.709
Overige transportkosten	270	399
Overige bedrijfskosten	2.484	2.690
	7.656	7.808

Financiële baten en lasten

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	-340	-420
	-340	-408

Belastingen

De belasting over het resultaat is als volgt te berekenen:

Resultaat voor belastingen	1.348.000
Niet belastbaar resultaat	426.000
Belastbaar bedrag	922.000

Het niet belastbare resultaat ziet op de inzameling van huishoudelijke afvalstromen.

De belasting 2020 volgens de winst- en verliesrekening is als volgt te berekenen:

Belastbaar bedrag		
16,5% van € 382.000		63.000
25% van € 540.000		135.000
		198.000
Belasting uit voorgaande jaren		-4.000
Belasting volgens de winst- en verliesrekening		194.000

Vennootschappelijke balans voor winstbestemming per 31 december 2020

	31 december 2020		31 december 2019	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Actief				
Vaste activa				
Materiële vaste activa	127		121	
Financiële vaste activa	12.145		8.943	
		12.272		9.064
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	3.007		4.907	
Liquide middelen	705		-	
		3.712		4.907
		15.984		13.971

Vennootschappelijke balans voor winstbestemming per 31 december 2020

	31 december 2020		31 december 2019	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Passief				
Eigen vermogen				
Geplaatst kapitaal	689		686	
Agio	292		278	
Dividendreserve	3.785		3.782	
Overige reserves	3.312		3.033	
Resultaat boekjaar	1.348		507	
		9.426		8.286
Voorzieningen		11		11
Langlopende schulden		1.760		200
Kortlopende schulden en overlopende passiva		4.787		5.474
		15.984		13.971

Vennoetschappelijke winst- en verliesrekening over 2020

De vennoetschappelijke winst- en verliesrekening is op grond van artikel 2:402 BW in beknopte vorm weergegeven.

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat deelnemingen	1.348	507
Saldo overige baten en lasten	-	-
Resultaat	1.348	507

Toelichting op de vennootschappelijke balans per 31 december 2020

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

De vennootschappelijke winst- en verliesrekening is op grond van artikel 2:402 BW in beknopte vorm weergegeven.

Grondslag financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van N.V. Fryslân Miljeu. Als de nettovermogenswaarde negatief is, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Daarbij worden tevens andere langlopende belangen in aanmerking genomen die feitelijk moeten worden aangemerkt als onderdeel van de netto-investering in de deelneming. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorziening voor oninbaarheid.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Containers	Wagenpark	Overig	Totaal
	€ 1.000		€ 1.000	€ 1.000
Aanschafwaarde	19	124	317	460
Cumulatieve afschrijvingen	-	-124	-215	-339
Balans per 1 januari 2020	19	-	102	121
Investerings	17	17	-	34
Desinvesteringen	-	-	-	-
Afschrijvingen	-	-1	-27	-28
Balans per 31 december 2020	36	16	75	127
Aanschafwaarde	36	132	175	343
Cumulatieve afschrijvingen	-	-116	-100	-216
Afschrijvingspercentages		14,3%-50%	20%-33,3%	

Financiële vaste activa

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	9.546	8.343
Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.400	600
Overige vorderingen	199	-
	12.145	8.943

Het verloop van de deelnemingen is als volgt:

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2020	8.343
Resultaat deelnemingen	1.348
Uitgekeerd dividend	-145
Boekwaarde per 31 december 2020	9.546

Het verloop van de vorderingen op groepsmaatschappijen is als volgt:

	Vorderingen op groepsmaatschappijen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2020	600
Verstrekkings	2.200
Aflossingen	-400
Boekwaarde per 31 december 2020	2.400

De vorderingen op groepsmaatschappijen betreffen leningen die is uitgezet bij de dochtermaatschappijen. De looptijd en rentebetalingen komen overeen met de voorwaarden tussen de geldverstrekker en N.V. Fryslân Miljeu. De looptijd van de leningen is vijf jaar en de rentetarieven liggen tussen de 1,2% en 2,7%.

Het verloop van de overige vorderingen is als volgt:

	Overige vorderingen
	€ 1.000
Boekwaarde per 1 januari 2020	-
Vrijval voorziening	264
Aflossing	-65
Dotatie voorziening	-
Boekwaarde per 31 december 2020	199

De overige vorderingen betreft een lening verstrekt aan een derde partij. De looptijd is 10 jaar en het rentetarief is 2,5%. Er zijn geen zekerheden verstrekt.

Op de vordering is een voorziening wegens oninbaarheid opgenomen ter grootte van het negatieve eigen vermogen van de derde partij.

Vorderingen

	31 december 2020	31 december 2019
	€ 1.000	€ 1.000
Debiteuren	363	499
Groepsmaatschappijen	2.379	4.333
Overige vorderingen en overlopende activa	265	75
Balans per 31 december	3.007	4.907

De kortlopende vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de rekening-courantpositie met groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal	31 december 2020	31 december 2019
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	686	686
Storting	3	-
Vermindering	-	-
Balans per 31 december	689	686

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 1.589.000.

De aandelen zijn in handen van in NV Fryslân Miljeu participerende gemeenten.

Het geplaatste aandelenkapitaal is als volgt verdeeld:

Aandelen A	80.534 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)
Aandelen B	14.723 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)
Aandelen C	40.759 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)
Aandelen E	15.793 aandelen à nominaal € 4,53 (nlg 10)

Bij de omrekening van guldens naar euro's is gebruik gemaakt van artikel 2:178c BW.

Per balansdatum houdt de rechtspersoon in totaal 2.075 aandelen A ten bedrage van totaal EUR 9.420,50 voor eigen rekening (2019: in totaal 2.075 aandelen ten bedrage van EUR 9.420,50). De verkrijgingsprijs daarvan is in mindering gebracht op de overige reserves. Het verloop gedurende het boekjaar van de door de rechtspersoon voor eigen rekening gehouden eigen aandelen is als volgt:

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	9	9
Toename	-	-
Afname	-	-
Balans per 31 december	9	9

Agio

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	278	278
Toename	14	-
Afname	-	-
Balans per 31 december	292	278

Dividendreserve

	Dividend Reserve A	Dividend Reserve B	Dividend Reserve C	Dividend Reserve E	Totaal
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari 2020	2.942	58	774	8	3.782
Toename uit winstbestemming	139	28	44	17	228
Uitkering dividend	-136	-28	-44	-17	-225
Balans per 31 december 2020	2.945	58	774	8	3.785

De dividendreserves A tot en met C en E zijn gekoppeld aan de aandelen zoals opgenomen onder het geplaatst kapitaal.

Overige reserves

	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	3.033	2.485
Toename van algemene reserves	279	548
Dividendreserve D naar algemene reserve	-	-
Bezit eigen aandelen	-	-
Afname uit winstbestemming	-	-
Balans per 31 december	3.312	3.033

Voorstel tot winstbestemming van het resultaat over het boekjaar 2020

Zoals uit de jaarrekening blijkt, bedraagt het resultaat over 2020 € 1.348.000.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 4 van de statuten wordt de winst uit de besloten vennootschappen toegevoegd aan de dividendreserve.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 19 lid 5 van de statuten wordt voorgesteld 7% primair dividend over het nominale bedrag van de aandelen en agio uit te keren, zijnde een bedrag van € 67.702.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve A** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten de winst, groot € 341.518, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen A.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve B** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten het restant van de winst, groot € 179.338, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen B.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve C** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten het restant van de winst, groot € 170.732, uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen C.

Voorgesteld wordt om van **dividendreserve E** na uitkering van het primair dividend - overeenkomstig de statuten geen aanvullend dividend uit te keren aan de aandeelhouders met letteraandelen E.

Voorgesteld wordt om het resterende resultaat, groot € 588.710, overeenkomstig artikel 19 lid 7 aan het eigen vermogen toe te voegen.

Resultaatbestemming voorgaand boekjaar

De jaarrekening 2019 is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 26 juni 2020. De resultaatsbestemming is vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorzieningen

Voorziening Jubilea-uitkeringen	2020	2019
	€ 1.000	€ 1.000
Balans per 1 januari	11	11
Dotatie aan de voorziening	-	-
Onttrekkingen	-	-
Balans per 31 december	11	11

Langlopende schulden

	31 december 2020			31 december 2019		
	Totaal	Looptijd	Rentevoet	Totaal	Looptijd	Rentevoet
	€ 1.000	> 5 jaar	%	€ 1.000	> 5 jaar	%
Leningen kredietinstellingen	2.400	-	1,2-2,7%	600	-	2,7-4,4%
Totaal	2.400	-		600	-	
Aflossingsverplichting 1e jaar	-640			-400		
Per saldo	1.760			200		

De aflossingsverplichting voor het komende jaar is verantwoord onder de kortlopende schulden.

Verstreckte zekerheden

- Verpanding van vorderingen op groepsmaatschappijen. Het totaal van deze vorderingen mag maximaal € 6.500.000 bedragen.
- Verpanding van bedrijfsinventaris van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de debiteurenvorderingen van NV Fryslân Miljeu.
- Verpanding van de door NV Fryslân Miljeu gehouden aandelen op naam in het kapitaal van al haar dochtervennootschappen.
- Er mag uitsluitend winst worden uitgekeerd als het garantievermogen groter is en groter blijft dan de afgesproken percentages in de kredietovereenkomst. Er mag alleen winst worden uitgekeerd uit de vrije kasstroom.
- Het garantievermogen dien te allen tijde 25% te zijn.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2020	31 december 2019
	€ 1.000	€ 1.000
Crediteuren	584	429
Schulden aan kredietinstellingen	-	2.116
Belastingen en premies sociale verzekeringen	854	807
Schulden terzake pensioenen	24	22
Groepsmaatschappijen	2.246	1.416
Aflossingsverplichting	640	400
Overige schulden en overlopende passiva	439	284
	4.787	5.474

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de rekening-courantpositie met groepsmaatschappijen wordt geen rente berekend.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Operational lease wagenpark (voertuigen)	44	77	-
Huur huisvesting	382	-	-
	426	77	-

De leaseverplichtingen van de voertuigen is inclusief een bijdrage voor onderhoud en reparatie. De huur huisvesting betreft de huur van kantoorruimte.

De Fryslân Miljeu-groep, met uitzondering van B.V. Fryslân Miljeu Diensten, is op basis van de B3-status eigen risicodragers ten aanzien van de WW.

Toelichting op de onderscheiden posten van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2020

Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bij NV Fryslân Miljeu gedurende het jaar bedroeg 24 (2019: 24) (allen in Nederland).

Overige toelichtingen

Bezoldiging van bestuurder en commissarissen

Voor de bezoldiging van commissarissen van de rechtspersoon kwam in 2020 een bedrag van € 42.000 (2019: € 42.000) ten laste van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen.

Voor de bezoldiging van de bestuurder (Afvalsturing Friesland NV) kwam in 2020 een bedrag van € 76.000 (2019: € 75.000) ten laste van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen.

Ondertekening van de jaarrekening

Leeuwarden, 20 mei 2021

Statutair directeur
namens deze

Raad van Commissarissen

_____ J.W.G. Vernooij _____ G. Gerbrandy
president-commissaris

_____ Th.R. Piersma

_____ P. Stoelwinder

_____ J.H. Veenhouwer

_____ M.H.M. van der Werff

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Statutaire regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In artikel 19 van de statuten van NV Fryslân Miljeu zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot de winstdeling.

- lid 1 De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering, met inachtneming van het volgende:
- lid 2 De voor uitkering vatbare winst kan slechts worden uitgekeerd voorzover het eigen vermogen groter is dan het gestorte deel van het kapitaal plus de reserves die wettelijk moeten worden aangehouden.
- Uitkering geschiedt na vaststelling van de jaarrekening.
  - Tussentijdse uitkeringen mogen slechts worden toegestaan indien aan de eerste voorwaarde is voldaan.
- lid 3 De reserves zijn als volgt opgebouwd:
- wettelijke reserves
  - overige reserves
  - dividendreserve per serie van letteraandelen.
- lid 4 De winst uit de besloten vennootschappen wordt toegevoegd aan de dividendreserve met inachtneming van het volgende:
- lid 5 Van de winst wordt - met inachtneming van het in de vorige leden bepaalde - aan de aandeelhouders een primair dividend uitgekeerd van 7% over het gestorte nominale bedrag van hun aandelen en agio of zoveel minder als het beschikbare bedrag toelaat. Eventueel wordt het dividend vermeerderd met achterstallig primair dividend.
- lid 6 Met inachtneming van het in vorige leden bepaalde kan de Algemene Vergadering besluiten tot uitkering van de winst op gewone aandelen.
- lid 7 Op de na toepassing van vorige leden resterende winst, worden in aftrek gebracht de niet gedelgde verliessaldi. De alsdan resterende winst wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders in verhouding tot het nominale bedrag van de aandelen.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van N.V. Fryslân Miljeu

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van N.V. Fryslân Miljeu te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Fryslân Miljeu op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2020.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Fryslân Miljeu zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bericht van de raad van commissarissen aan de Algemene Vergadering.
- Samenstelling van de raad van commissarissen in 2020.
- Het bestuursverslag.
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

21058D42C3.01/IB/2

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leeuwarden, 20 mei 2021

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. M.T. van Opzeeland RA

21058D42C3.01/IB/4